

fundstjeneste«. På den anden side antog man, at en mere udstrakt anvendelse af samfundstjeneste i disse tilfælde kunne medføre uheldige reaktioner i offentligheden. Man anbefalede derfor, at samfundstjeneste blev anvendt »med en vis varsomhed« i sager om vold og hærværk.

Endelig bemærkede arbejdsgruppen, at samfundstjeneste ikke burde anvendes i sager om spirituskørsel. Herom hed det: »Der vil under forsøgsordningen ikke være kapacitet til at fuldbyrde vilkår om samfundstjeneste, hvis vilkåret tages i brug i det store antal sager inden for dette område«. Arbejdsgruppen fremhævede således et kapacitetsproblem, ikke en principiel betragtning, men berørte ikke muligheden for at tage samfundstjeneste i brug over for en begrænset del af dem, der dømmes til frihedsstraf for spirituskørsel.

Der fremkom ikke i Straffelovrådets udtalelse, i justitsministerens bemærkninger til forslaget om folketingsbeslutning eller i selve folketingsbeslutningen bemærkninger, der ændrede eller supplerede det, der her er refereret fra arbejdsgruppens udtalelse. Spørgsmålet blev heller ikke berørt, da der senere blev vedtaget en forlængelse af forsøgsordningen og en udvidelse af ordningen til at omfatte hele landet.

En opgørelse fra Kriminalforsorgen viser, at det samlede antal domme med vilkår om samfundstjeneste fra forsøgsperiodens start til den 31. august 1989 var 1721. Af disse 1721 afgørelser udgjorde sager om berigelseskriminalitet 1269 (knap 74%), idet domme for røveri ikke er indbefattet i dette tal. 131 af dommene (godt 7%) vedrørte røveri, mens 100 domme (knap 6%) vedrørte narkotikaforbrydelser. Antallet af voldsdomme udgjorde 117 (knap 7%), mens endelig 104 domme (6%) vedrørte andre kriminalitetstyper f.eks. hærværk, sædelighedsforbrydelser og særlovsovertrædelser.

Der henvises i øvrigt til betænkningen, som s. 90-97 indeholder en nærmere omtale af praksis fra forsøgsperioden.

6.2. Straffelovrådets overvejelser.

Efter Straffelovrådets opfattelse viser den statistiske oversigt over fordelingen på kriminalitetstyper stort set god overensstemmelse med de retningslinier, der blev trukket op før forsøgsordningens iværksættelse. Straffelovrådet må i det store hele slutte sig til den praksis, der har udviklet sig. Rådet finder ikke grundlag for at foreslå nye eller væsentligt ændrede retningslinier for anvendelsen af samfundstjeneste i relation til de forskellige kriminalitetstyper. Rådet fremhæver herved det almindelige udgangspunkt, at samfundstjenestens område er tilfælde,

hvor ubetinget frihedsstraf ellers ville være blevet idømt. Der forekommer områder, hvor kriminalitet af en vis beskaffenhed i almindelighed medfører ubetinget straf, men hvor oplysninger om personlige forhold undtagelsesvis kan føre til betinget dom. I sådanne undtagelsestilfælde bør der efter rådets opfattelse ikke blive tale om anvendelse af samfundstjeneste.

Det er en selvfølge, at tyveri og andre berigelsesforbrydelser (bortset fra røveri) også fremtidig vil udgøre langt de vigtigste områder for samfundstjeneste. Det må anses for rigtigt, at samfundstjeneste har kunnet anvendes i sager om forholdsvis store underlæb m.v., når oplysningerne om de tiltalte – navnlig de hidtil ustraffedes – personlige forhold har talt stærkt for at undgå afsoning af relativt lange frihedsstraffe. For så vidt angår tyveri vil afgrænsningstvív næppe i det store flertal af tilfælde skyldes kriminalitetens omfang, men vil typisk opstå som følge af forstraffe. Samfundstjenestens område skal her afgrænses over for de tilfælde, hvor det efter praksis ville være muligt at afsige ny betinget dom, idet foranstaltningens opgave er at træde i stedet for en forskyldt ubetinget frihedsstraf.

For så vidt angår voldsforbrydelser, finder Straffelovrådet ikke grund til at tage afstand fra den åbenhed over for anvendelsen af samfundstjeneste, der er belyst ved en række domme afsagt af Østre Landsret. Det samme gælder de i betænkningen refererede domme om sædelighedsforbrydelser og om overtrædelser af lov om euforiserende stoffer.

Sager om særlovsovertrædelser giver meget sjældent anledning til spørgsmål om dom til samfundstjeneste. Bortset fra færdselsloven og lov om euforiserende stoffer og fra særlovsovertrædelser pådømt i sammenstød med straffelovskriminalitet medfører overtrædelserne relativt sjældent ubetinget frihedsstraf, og det er mest kortvarige straffe, navnlig hæftestraffe, der anvendes.

Straffelovrådet finder ikke, at sager om overtrædelse af toldloven, skattekontrolloven, afgiftsloven, dyreværnsloven m.v. generelt bør være undtaget fra området for betinget dom med samfundstjeneste, men det vil som nævnt være et ret lille antal sager, hvor spørgsmålet kan blive aktuelt. For så vidt angår afgiftsovertrædelser skal man særligt pege på, at der i afgørelserne oftest indgår en forpligtelse til at erlægge det skyldige afgiftsbeløb og en tillægsbøde.

Der henvises til betænkningen, s. 87-105.

Om overtrædelser af loven om civil værnepligt og af færdselsloven (spirituskørsel) henvises til afsnit 6.4. og 6.5.

6.3. Justitsministeriets overvejelser.